

UNA GREGA

De Grecia las bellas flors
son com eixa; niu d' amors
que sols estimant, s' entrega
¡Vet'aquí perque 'ls pintors
son tan amichs de la grega.

DE DIJOUS À DIJOUS

Densá que soch barceloní (que fá 20 anys y *pico*) no coneix diada mes alegre, mes típicament catalana, que la del Còrpus. La professó d' aqueix dijous, lo día mes solemnement *festiu* á pesar de la serietat del rito que 's celebra, es la nota mes simpática de la vida barcelonina; perque durant tal acte religiós (que serveix de pretext per altres actes essencialment profans) tots olvidém miserias crónicas que 'ns durían al aburriment, á la desesperació. A la vista d' aquells *bouquets* de rosas humanas pe 'ls balcóns y pe 'ls taulóns y cadias del *curs*, un hom' no 's recorda de la mala *visanya* de la sogra ó del procurador del lloguer de pís; al só de tantas bandes, nos fém sorts á la veu de las necessitats que aixordan dels impostos y gabelas del Estat; devant de tanta llum y tant incens, l' ánim s' enlluherna y s' esplaya en una atmósfera de ditxa momentánea que fá ser-li agradable la vida, encare que l' altra professó vagi per dins...

Desengányinse 'ls escéptichs, los innovadors de costums, los modernistas; mentres s' alsin altivas las dugas torres de la Seu, mentres Montjuich tingui canóns, mentres hi hagi arbres á la Rambla, las costums eminentment barceloninas se mantindrán ab tot son vigor, tant las que tenen per base la genuitat de nostre carácter ferm é independent, com las que per fonament tenen tradicions inviolables y respectadas fins per los mes refractaris á las antigualas.

La proba es que fins la demolició de las murallas ha ajudat á esbargirse mes y mes las costums qu' en son recinte eran la joya dels ciutadans com ho son ara. Lo goig ab que 's veuen las professóns de Còrpus com en temps dels Fivallers, son la demostració mes clara de que 'ls barcelonins (y principalment las barceloninas) tolerarian la supressió de qualsevol altra solemnitat pública per important é interessant que sigués; pero no s' avindrían ab una octava de Còrpus sense gegants, sense trampas y sense ginesta, encare que sapiguéssin del cert que no es cap quènto alló de que han de venir los segadors á robar la custodia.

Las professóns de Còrpus d' aquest any me guardarán de mentir: no podém passar sense.

*
**

—No arriará la sang al riu.—Aguantéume, ó sinó 'l mato.—Aparteu las criaturas que 'l pare vol neixer.— ¡Fugiu tots!—... Totas aquestas expressións tan vulgars m' acudeixen al llegir y rellegir tanta cosa de la qüestió *burrera*, entre 'l pretendent successor d' en *cassola* (que ja vaig dir números passats qu' era un' *olla*) y l' héroe de Calaf (qu' es un *tupí*). ¡L' olla gran dins de la xica!

Mireu que després de passar per totas las vergonyas imaginables devant de las nacións extrangeras en totas quantas qüestions internacionals intervením, no 'ns faltava res mes que caure en lo ridícul dins de casa mateix, contemplant una *riña* de galls ab espòns, lo qual converteix á la Espanya en un verdader galliner, ó millor dit, en un *Cock-Pit* de nou sistema, que l' *ase 'n resum* si reportará cap benefici al empresari; perque lo mes probable será que tothom haurá vist la funció de casa estant y 'ls galls ni tan sols 's picarán la cresta.

Resultat: que l' amo del circol gallístich (que, governant y tot, mira contra 'l govern) haurá de plegar velas y tancar altra cop 'ls galls cada qual á la seva gábia... y que 'ls fassi ab arrós si no hi vol perdre diners.

¡Romansos á aquesta hora?

*
**

Després d' escrit lo diálech de la setmana (qu' hem retirat) *fent broma* de las dugas bombas trobadas en lo carrer de Fivaller, nos ha esborronat la segona edició corretjida y aumentada de la salvatjada del Liceo. Ja no som al peu de Montjuich; som al peu del Gurugú. ¡Quina nova *era* de pánich y dol darrera de la desesperació rabiosa de tantas familias, víctimas ignocents d' aquella ferocitat! ¡Com s' esglaya l' ánim del ser mes indiferent; com se trenca 'l cor mes empedrehit, al representarse dintre la imaginació aquell quadro d' horrors que devía presenciar lo carrer del Cambis Nous diumenje passat! .. Quan regnava la tranquiltaí mes completa entre 'ls mils de pacífichs ciutadans que 's recreavan de la manera mes familiar y digna, gosant d' un benestar propi de la vida de ciutat en diadas senyaladament típicas, olvidant per una tarde tots los mals-de-cap y tribulacións de la época, una má criminal ¡es poch! la urpa d' un mónstre sembrá la consternació mes horrenda que registran los anals de la barbarie.

La indignació que ha produhit aqueix delictes monstruós no 's pot descriure. Comparar á las feras als autors, es injust; perque las feras assassinan y despedassan pera saciar son appetit. ¿Qué 's proposan aquets destructors de la Socletat? ¿Quin fi rahanat los arrastra á cometre tant archi-vils atentats? .. Es que tal mena de crims, á mes de sa enormitat incalculable, tenen una particularitat encare que no 'ls pot fer mes abominables, qu' es la de no tenir *solta*.

Quan las bombas del Liceo, á pesar del crit d' horror general que 'l fet provocá, nos cabía com á terrible solució lo comentari unánim de fernos la il-lusió que l' atentat anava dirigit als de dalt, que allí van á baix; lo qual dintre 'l terror que produhí aquella hecatombe, nos permetía als de baix (que allí aném á dalt) suposar y creure que nosaltres estavam lluny de tocar las conseqüencias d' aqueixas *tigradas*. ¡Espantós desengany! La secta d' aqueixos *salvadors* del Anarquisme está constituida, per lo vist, al objecte de fer desapareixe tots los sérs humans y quedarse ells duenyos absoluts y reys del mon, tenint per súbdits tigres, hienas, y panteras que son 'ls seus protegits.

Hem escoltat la *mar* d' invencions pera fer morir mártirs, cas de trobarse, als autors de la montruositat de referencia; pero nosaltres ja 'ns contentaríam ab que 'ls hi clavessin quatre balas al cap sense perdre temps y de calent en calent: si ells son fieras, nosaltres sempre hem de ser personas.

L' haverse encarregat del sumari lo Jutjat militar, es l' únich consol que 'ns resta; puig quan lo cap ja 'ls put á pólvora als criminals, per criminals que sígan, (mentres se 'ls hi apliqui desseguida y 's fassin sovint-sovint) ja s' hi coneixeria: l' únich suplici á que 'l someteria al autor, tot fusellantlo, sería dispararli á certa distancia ab carga de perdigóns sols, comensant pe 'ls peus y acabant pe 'l cap, penjat l' autor d' una viga cap per vall (no la viga, ell).

PEPET DEL CARRIL

Un tipo

¿No 'l coneixen?

VULL presentalshi un retrato, per cert, molt original, d' un bon tipo, que, sens' dupte tots vostés coneixerán.

Figurínse, un home avaro, raquílich, vell y gastat, que vesteix levita llarga y porta un tarot molt alt que ja 'l seu avi (Deu l' haji...) va deixarli per legat.

La seva cara, está plena d' arrugas que fan mitj pam; gasta un nas d' alló mes xato, sos ulls talment son d' un gat, y com sempre porta mona li lluhén com dos fanals.

Te la boca molt petita, imitada á la d' un rap, per la que, de tanta rábia destila *babas* en gran.

D' un porch, es la seva llengua, 'sent mes bruta qu' un pecat; y si acás may la maneja solament es per xerrar dihent mil pestes d' Espanya y de tots los qu' aquí hem nat.

La fortuna qu' ara conta ja 's pot dir qu' es ben legal; puig sols per poguer guanyarne uns quants milers de *dollars* per passar la trista vida... l' home ha hagut de *travallar* fent de *negrero*, *pirata*... y *ande mais*... Fem punt final.

Vamos; ab tots aquets datos, ab tants de pels y senyals, ¿no coneixen á aquest tipo? — En Sherman.

— ¡Endevinat!

BERNABÉ LLORENS.

ESCLAT

Me vas dir que no 'm volías perque no sabia aymar; pero tinch una ventatja, que tampoch sé d' olvidar.

UN A. VENDRELLENCH.

Tenim lo gust de participar á las societats re-creativas y á tota classe de centres de poblacions ahont tinga de celebrarse festa major, que hem acabat de confeccionar en nostres tallers un as-surtit inmens de artístichs cromos, desde 'ls mes

FESTAS MAJORS

GRAMOS NOUS

senzills y económichs als mes preciosos y elevats de preu, propis pera

PROGRAMAS, INVITACIONES, TITOLS de SOCI, de FORASTER y de ABONAT, etc., etc.

CARNETS DE TOTES CLASSES

PREUS INCOMPENSIBLES

LITOGRAFIA BARCELONESA de RAMON ESTANY, 6, Carrer de Sant Ramon, 6

A las solteras

Condicions que ha de tenir la dona que 's casi ab mi.

HA de ser molt salamera, molt bufona, molt pitera, blanca, morena ó bé rossa; molt decent, ben educada, molt feynera y endressada, elegant y bona mozza,

Vull que sigui molt simpática, so's per mí, y molt antipática als murriets ensotanats; no vull que vagi á rosaris, professons ni novenaris ni *garitas* de .. maldats.

No vull que sigui tragona, xafardera ni enredona, ni que tingui cap cusí; no vull que sigui un cap vert perque may pel cel obert fassi 'l ximple ab cap vehí.

No vull may que de mí 's queixi pró que no me la frejeixi perque jo no l' absoldria; li estobaria l' esquena sense atenuants de cap mena ò potser la *lincharia*.

Vull que á mes de lo apuntat sápigam fe un ou ferrat y apedassá uns pantalóns; vull que sápigam planxar, rentá 'ls plats, fregá, escombrar y surgir ben bé uns mitjóns.

Vull que aquella que m' engresqui que no tingui quan 'm pesqui mare (vulgo *trenca-caps*.)

(No hi fa res que sigui vella, xata, bornia ó bé garrella mentres tingui molts mils naps.)

E. PI FANI.

Cantar

La rahó 'm diu sempre: «oblida» qu' «aymi» 'm diu lo meu cor pobre, mes la nena que jo estimo m' escolta com qui sent ploure.

R. BALCELLS BELLVÉ.

LA TOMASA

COCK - PIT NACIONAL

Gran batussa de galls de rassa, qualsevol dia, a qualsevol hora—Color blau, Llorón—Color blanch, Burrero S' admeten apostas mútuas.

LA TOMASA

¡Mes de gatzara es 'l Juny!... ¡Mes de festas y verbenas...
¡Mes desitjat per las nenas!... y mes de la fals al puny!

Veredictes d' inculpabilitat

Lo dia menos pensat tindrem una desgracia. Sí, senyors, sí; qualsevol dia, convertintse en realitat las ficcions teatrals, veurém algun dels nostres escenaris cubert de sang *au-toresca*.

¡Oh! y que si volém ser personas, de la tal desgracia no podrém exigirne responsabilitat á ningú enterament.

Matarém al primer autor de camama que se 'ns presenti, ab la mateixa frescura que doném mort al mosquit que 'ns clava 'l seu fibló.

Se fá tan precís que escorxém á uns quants autors dramátichs, com que demaném al Totpoderós, ab molta necessitat, lo nostre pá de cada dia.

Perque, mirin que corren uns autors que fan mes mal qu' una plaga de llagosta. Fins qu' haurém prés midas enérgicas y persuassivas—de la pena de mort per amunt—no podrém tornar la necessaria tranquil·tat als nostres nervis.

Ara per ara, assistir á moltas representacions teatrals, fa 'l mateix efecte que pendre una purga estragadora y molesta.

Y es que qualsevol *quidam* se dedica á fer comedias, ab la mateixa tranquil·tat que podria posarse á jugar á botxas ó á fer bambollas de sabó.

Hasta 'l senyor Antonet, lo conegut fabricant de manguitos y pells pe 'l coll, ha comés l' anomalia—ó l' *aniralia*, com vulguin—d' escriure una sarsuela, á la qual ha posat música 'l noy del quart pis, qu' estudia lo primer curs de trompa; de modo y manera, que pot dirse, sense pór d' equivocarse, que dos *trompas* han escrit un' obra.

Fará un mes escás que 'l senyor Antonet va venir-me á llegir la seva producció escénica, sollicitant la meva opinió imparcial y desinteressada.

—Pero ¿ja sab lo que porta entre mans?—vaig preguntar-li.

—Sí, senyor; un' obra qu' ha de ser l' assombro de las edats presents y de la posteritat; una sarsuela qu' ha de cenyir lo meu noble front ab la corona de llorer; una producció que m' ha de fer sentir las trompetas de la fama.

—Lo que sentirá serán campanas, y encare no sabrá ahont...

—¿Qué vol dir?

—Que no es lo mateix fer manguitos, qu' obras pera 'l teatro.

—¡Home! ¿Y en Pitarrá?... Va comensar fent re·lotjes y va acabar...

—Fent obras genials, ja ho sé. Pero es qu' en Pitarrá havia de comensar per hont va acabar; lo dedicaren á la re·lotjería, per una equivocació deplorable. Y vosté, senyor meu, estaria mes en caràcter si acabava 'ls días de la seva preciosa vida trajinant baguls ó tirant un carretó, que fent comedias.

—¡Ah! donchs miri: lo qu' es jo á n' al cap m' hi sento alguna cosa!

—Potser se li torna de suro. Fassis donar una mirada.

—M' hi sento lo foch de l' inspiració...

—Dupto qu' ab lo seu foch pugui fer bullir l' olla

—¡Deixi que jo ensopegui un' obra!

—Si vosté ensopega, caurá y res mes.

—Miri en Feliu y Codina, com va ensopegar *La Dolores*.

—Ay, fillet, aquet senyor té un modo d' ensopegar, qu' en lloch de caure, s' aixeca. ¿Veu? y en cambi no sab fer manguitos.

—Y si jo n' escribia un'altra de *Dolores* ¿que diria?

—Desenganyis, vosté no passarà d' escriure á la familia, com jo no cantaré may com en Gayarre, perque tinch una veu de granota, que no me la mereixo.

—Ja veurá, escolti aquesta décima de la meva obra y després jutji:

«Brama 'l ruch ab gran amor
al veure á la seva somera
y 'l lleó brama com una fera
quan d' amor li bat lo cor,
braman las onas ab molt furor
fent l' amor ab afició
á las rocas duras y de tota classe de coló
y quan us veig, ninas bellas,
mes brillantas que unas estrellas
¡sempre, sempre bramo jo!»

¿Qué li sembla?

—Que li ha sortit una mica desigual. Lo únich que ha *ensopegat* es l' última vers.

—¿Oy, que sí, qu' aquet «¡sempre, sempre bramo jo!» acaba en punta.

—Es una idea felís. Pero lo altre... ab franquesa; si 'l públich no l' arrossega 'l dia del estreno, ja pot dir que 'l públich no te vergonya.--

No sé 'l senyor Antonet com se las va compondre, pero la vritat es que l' empresari d' un teatro d' estiu va tenir l' audacia d' estrenarli fa pochs días la seva sarsuela.

Durant la representació, sobre aquell escenari hi van caure comestibles de totes classes.

A cada instant los *morenos* interrompían als artistas.

—Fassin lo favor de donar aquesta rosquilla al autor—deya un.

—De part meva, regaleuli aquesta taronja—afe·gia un altre.

Y quan lo senyor Antonet va sortir al final de l' obra, cridat pe 'ls aplausos de la *claque*, un *pagano* del *galliner* va enjegarli un pá de tres lliuras á la fesomia, y un altre qu' estava mes cremat encare, li va tirar un gos de presa que se li va aferrar al clatell.

Lo desgraciat autor siguié conduhit al seu domicili, en una camilla, sent lo pronóstich dels metjes reserva·díssim.

No sé si 'l senyor Antonet podrà comptarho.

De tots modos lo descalbro del fabricant de mangutons, podrà servir de profitós exemple als autors dramàtics de la seva talla.

Perque si d' aquesta feta no escarmentan, no tindrem mes remey los xasquejats espectadors, que provehirnos d' un arma y aixís que surtin á saludarnos, clavarlosi una descàrrega.

Per la meva part jo ja tinch emparulat un trabuch.

¡Y juro per Talía, que al primer autor que me la pegui, *li faig los comptes!*

Per lo tant, suplico als rectes individus del Jurat, qu' hagin de fallar en la meva causa, que al

preguntarlos lo tribunal de dret: «¿Fulano de tal es culpable de haber disparado, la noche del... en lo teatro X, un trabuco contra el autor F. ocasionando á éste la muerte instantánea, en ocasión de haberse presentado dicho F. á recibir los aplausos de la claque? contestin ab un «NC» com una casa; afegint, encare que las prescripcions de la ley s' hi oposin: «No, porque si 'l processat no ho hagués fet, lo trabuch s' hauria disparat tot sol per' castigar l' atreviment del autor.»

Senyors del Jurat: gracias anticipadas.

A. GUASCH TOMBAS.

MONÓLECH

D' UN ADROGUER DENUNCIAT

PARODIA

APURAR, oh cels, voldria ja que 'm surt tot al revés ..
¡si 'l dá 'l kilo, curt de pés, significa picardia!...
'Ls fiscals, ¿ves qui ho diria?...
'm vigilan dia y nit,
y tant me veig aburrit
pe 'l seu extremat rigor,
¡qu' estich sempre ab l' ay al cor
com un lladre perseguit!
Per xó vull qu' en breus instants
'm contesteu fil per randa
(deixant, oh cels, á una banda
si soch ó no, llest de mans)...
¿No roban tots 'ls humans?...
¿No escursa tothom lo pés?
Donchs, si roban 'ls demés,
com es vritat manifesta,
¿per qué á n' ells no se 'ls molesta
y jo carrego 'ls neulés?...
.....

Neix l' *esparver* sanguinari,
ab uns unglots com un home,
y tot just es lladre ab ploma,
ó bé atmosfèrich corsari...
ja 's passeja temerari
per lo camp y la ciutat,
robant coloms sens pietat,
y sens que hi valgui la *rússia*...
Y, tenint jo mes astucia...
¿tindrè menos llibertat?...
Neix 'l *llop* .. bort de la serra,
ab uns ullals d' una cana,
y apenas sent que la gana
l' empayta y li dona guerra,
ja 'l veuréu corrent la terra
degollant sense pietat

al pobre anyell desgarrat
que del remat 's retrassa...
Y jo... que tinch tanta trassa...
¿tindrè menos llibertat?...
Neix 'l *rap*... sb una boca
que sembla un calaix de sastre,
y apenas veu 'l pillastre
que li convé omplir la móca,
lo *calaix* obert coloca
de modo que quedi aviat
plé de sardina ó barát...
y allavors tanca la ganya...
Y jo. . dotat de mes manya...
¿tindrè menos llibertat?...
¡No!... ¡Tocant eixa qüestió
sento que 'l cor se m' altera,
com si á dintre la pitrera
m' hi passés la professó! ..
¿Quin motiu, forsa ó rahó
pot aduhirse 'm per fer
que dongui 'l pés? ¿Cóm pot ser
que 'ls fiscals, no 'm reconegan
privilegis que no 's negan
al *llop*, al *rap* y *esparver*?...
¡Mes prou! Deixém aquet punt
y passém á un' altra cosa,
puig d' eixa cansó enfadosa,
n' estich fins al cap de munt.
També de mí, diu algún,
que falsifico sens' cor;
que per ferme ab barba d' or,
poso cals á la farina,
que tenyeixo 'l ví ab fuxina
y enveneno al comprador...
¿Y bueno qué?... ¿Qué 'ls importa?...
¿Soch jo sol que faig trafica?
¡Aquell que no falsifica
ja cal que tanqui la porta!...

Es moda que 'l temps la porta...
Y en un mon tan singular
viure, vol dir *trampejar*...
y la experiencia 'ns denota
que 'l que no fa la *patota* ..
¡se 'n va al llit sense sopar!
Fa *trampas* aquell que mana
y gracias á se' un *trampós*,
ni té de rosegat l' ós,
ni té d' anar á l' Habana.
Fa *trampas* 'l que demana
que 'l votin per diputat,
y luego quan ha lograt
gracias á la *trampa*, serho,
pujant dalt del candelero
deixa al poble *trampejat*.
Trampas, fa 'l qu' es rich y gosa,
trampejant per no patir...
Trampas l' humil, per fugir
de la miseria horrorosa...
Trampas qui un negoci posa.. (hen,
Fan *trampas* molts dels que escriu-
fan *trampas* molts dels que riuhen...
Y, finalment, en lo mon
tots fan *trampas* pe 'l qué son
y tot sent las *trampas* viuhem!...
Jo 'n faig, porque tinch aquí
plantada una botigueta...
que 'm deixa alguna pesseta
gracias á las *trampas*, si...
Si no 'n fès ¡pobre de mí!
¡ni podria aixecá 'l front!
Mes ¡ay! lo fiscal *nerón*
ab sas denuncias m' *entrampa*.
¡Sort ne tinch que tot es *trampa*,
y las *trampas*, *trampas* son!

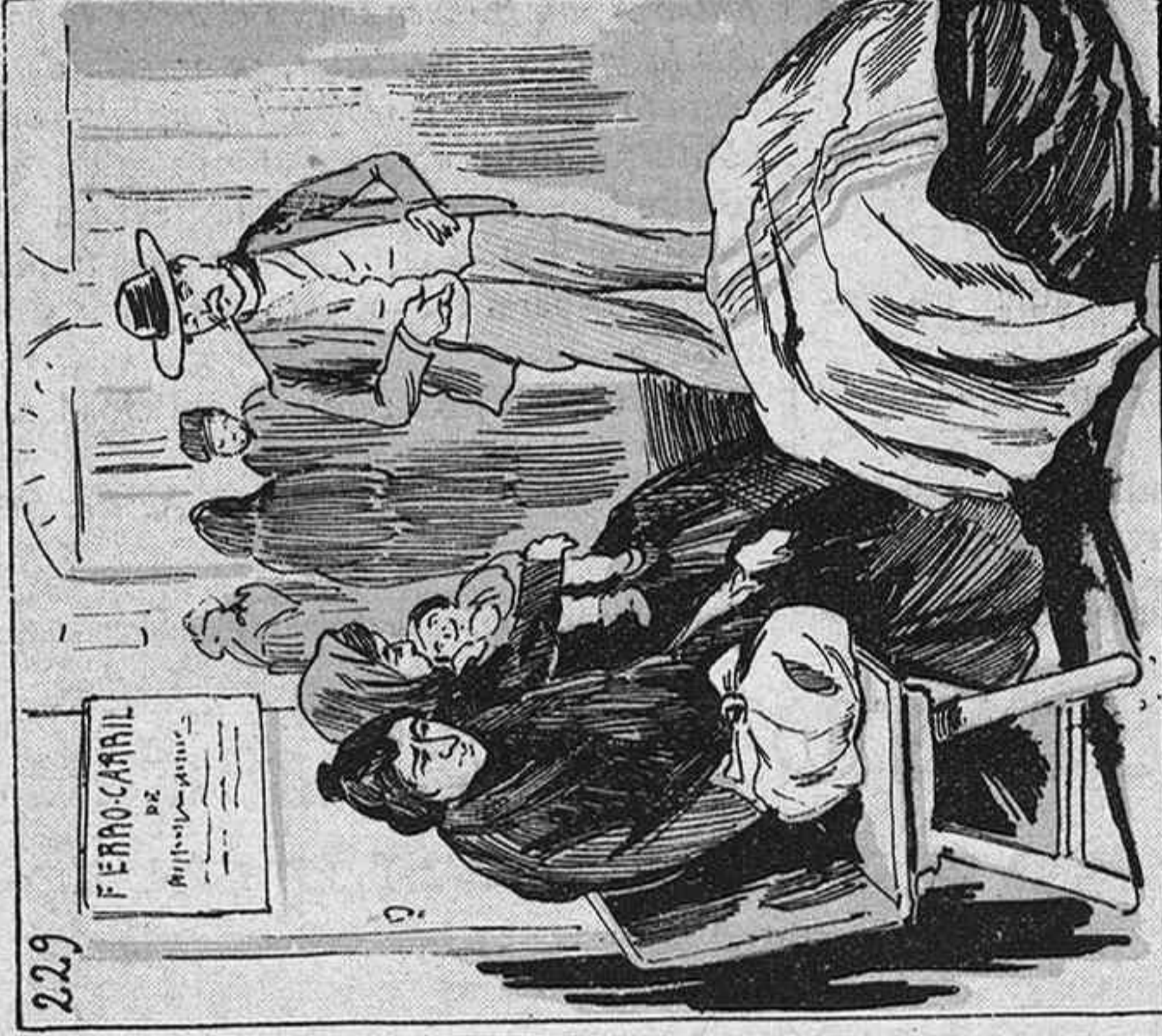
M. RIUSEC.

EN NOBRE LLONZA À LA EXPOSICIÓ

206

¡Niñas, al salón!... Solemne presentació de l'anguila filarmónica. Exercicis de dislocació anatómica-musical. ¡Vagin entrant!

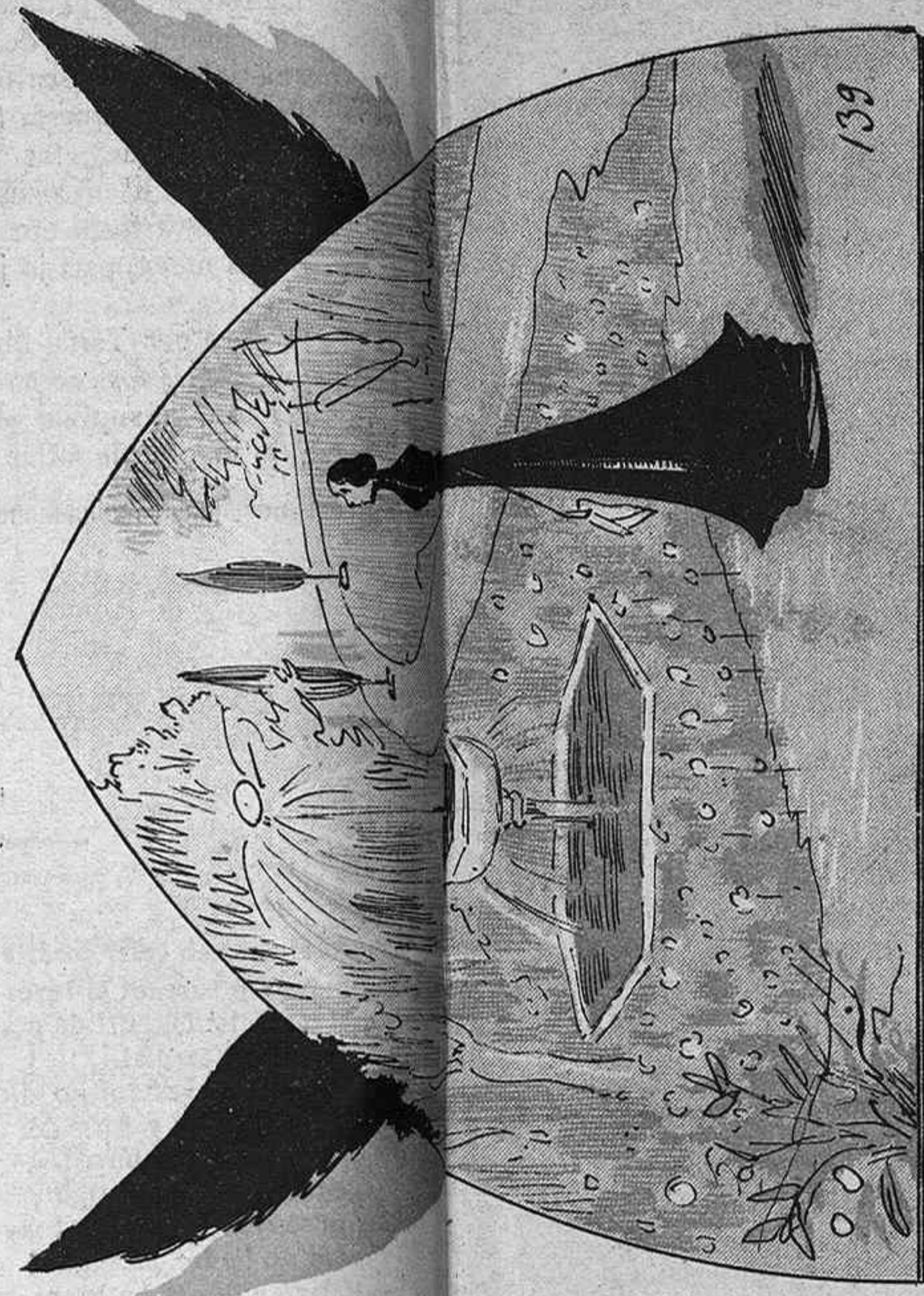
229

—Lo tren está per marxar y encare no m'han facturat aqueix bulto!

261

Voldria equivocarme; pero 'm sembla qu'entre 'ls pins del Tibidabo, no hi omplirà 'l plat aqueixa pobre cegueta.

139

Lo tap d'un tinter de banya, plorant la llargausència del pot de la tinta.

109

L'avi Cucas y 'ls seus nets, compleixen la prometença. La Quica va oferir un dia pujar a Montserrat ab lo cassó dels tocinos a coll, ells ab esclops de doble sola. ¡Sant Lluch que 'ls ajudi!

231

—Pares que tenu filias: no las hi deixeu tocá humitats, ni fregar rajolas! ¡Ja veyeu, l'avar per terra, de quina mena de manera m'ha fet torçar.

NOVETATS

La última obra de Sellés *La mujer de Loth*, sense desenvolupar cap tésis ni volguer preocupar á cap imaginació, 's fá sumament recomenable, tant per sa galana prosa com per la maestria en algunas escenas y personatjes que 's descriuhen.

Los aplausos que 's tributaren, foren molts y merescuts; bona part d'ells per l' inmillorable desempeñyo que tingué la obra, principalment per part de las senyoras Guerrero y Valdivia y 'ls Srs. Díaz de Mendoza y Giménez.

S' ha donat també alguna representació de la bonica comedia de Pérez Galdós *La loca de la casa*, que sens dupte ha sigut la vegada que s' ha vist mes ben desempenyada, lo que no es d'extranyar, ja que 'ls primers personatjes foren executats per la Sra. Guerrero y lo senyor Giménez que en la protagonista y «José Cruz» respectivament, hi están á colossal altura.

En vista del bon acert y direcció que impera en aquesta companyia, es d' esperar que l' horrorós atentat del diumenge últim no influirà en lo retrahiment en aquet elegant colisseu; majorment, sabentse que nostras autoritats desplegan tots sos valiments y forsas pera capturar als criminals.

LIRICH

Regular éxit y 'l qual no passarà á la posteritat, lográ la comedia del pulcre escriptor Sr. Sánchez Pérez *La gente nueva*, degut sens dupte á que l' assumpto que tracta de desenvolupar es massa gran pera un march tan petit com es la comedia dita.

Tot en ella, está solament esbossat; per lo tant, no hi ha un sol tipo que resulti acabat.

Mereix tota classe d' elogis la execució donada per la companyia que ab tan acert dirigeix l' eminent Mario, y á ella en vritat 's deuen los aplausos que al final dels actes se sentiren.

Pera refors de la companyia ha entrat á formar part de la mateixa, lo reputat primer actor Sr. Vallés. Nostra enhorabona per tan acertat ajust.

Pera avuy está anunciat l' estreno del drama de Dicenta, *Juan José*, obra que ha tingut lo privilegi de corre casi tots 'ls teatros d' Espanya y ser rebut ab verdader deliri, contantne per lo tant, á centenars las representacions que del mateix s' han donat.

L' éxit que *Juan José* ha tingut recorda 'l de *El gran galeoto*.

Inútil creyém manifestar que entre nostre públich es esperat ab verdader frenessí, y de veras desitjariam que 'l públich d' aquesta ciutat concordés ab lo de la Cort y altres teatros ahont se n' han donat un sens fi de representacions.

TIVOLI

Pera dissapte está anunciada la inauguració de la temporada d' estiu ab una fenomenal companyia cómic-hírica,

ca, ja que entre altres ne forman part las Sras, Arana, Montes, Lázaro y Gonzalez y los Srs. Romea, Rossell, Castilla y Moncayo, artistas los mencionats coneguts de nostre públich, y que per sa vis cómica figuran en los primers de son género.

Com lo presupuesto que reporta aqueixa companyia es sumament extraordinari, ha sigut necessari aumentar los preus habituals en aquet teatro, sent lo de 3 rals lo de entrada y 10 ab butaca.

En lo repertori, además de figurarhi lo que mes s' ha aplaudit en lo teatro de Catalunya, hi ha algunas obras novas que han sigut l' éxit en lo passat hivern en lo teatro de la Zarzuela de la Cort, que es d' allá ahont proceideix la companyia.

GRAN-VIA

Satisfactori éxit ha lograt la companyia cómic-hírica contractada pera fer la temporada d' ostiu. Tant las senyoras Romero, Fábregas y Llorens, com los Srs. Carbonell, Montero, Miró, Alarcón y demás parts han obtingut grans aplausos en totas quantas obras han representat.

La Empresa per sa part, ha vist que la concurrencia ha sigut sumament numerosa, per lo tant, donadas las condicions de comoditat que 's disfrutan en aquet teatro y las justas simpatias que lo públich á ell té, es de esperar que lo fi de la temporada resultarà de gran profit, lo que de cor desitjém.

JARDÍ ESPANYOL

Quan vagin á veure un' obra del Sr. Ferrer y Codina y reparin que l' argument de la mateixa es insustancial, inverossímil y deslligat, los xistes tan forsats com ordinari, y 'ls caràcters de cartró, ja poden afirmar, sense por d' equivocarse, que l' obra es original del famós *rata literari*. Pero quan observin que una producció donada al teatro pe 'l Sr. Ferrer, presenta una estructura sólida, desmilloorada per un llenguatge de taberna y uns personatjes extravagants y apallassats, poden assegurar ab tota certesa, que l' incorretjible plagiari ha anat á picar á la propietat d' un altre, perque 'l Sr. Ferrer y Codina un cop s' ha apropiat l' armassón intatxable de un obra agena, té 'l dó de revestirlo de porqueries y asquerositats.

Aixó últim es lo que passa ab son darrer arreglo ó desarreglo, estrenat lo divendres á la nit, ab lo titul de *Un debut*.

Nosaltres no coneixém la obra francesa, de 'hont ha tret lo Sr. Ferrer la seva sarsuela, pero 'ns es coneguda la bonica producció *La hija del barba*, que té 'l mateix origen que la del Sr. Ferrer, y en honor á la vritat devém dir, que tot lo que l' arreglo del Sr. Romea posseheix d' agradable y natural, presenta *Un debut* de fastigós y grotescament exagerat.

No obstant, pera que no se 'ns califiqui de parcials, farém constar que 'l Sr. Ferrer sigué cridat á la escena al final de cada un dels dos actes de que consta la sarsuela, junt ab l' autor de la música, qu' ho es lo reputat mestre Sr. Fando.

Per cert que á la última sortida del Sr. Ferrer y Codina me digué un espectador ab la major ingenuitat del mon: «Aquest autor ¿sab com hauria de sortir? Ab lo barret encatxotat fins á las orelles y tocant lo pandero.»

No pot ferse un retrato mes acabat del empedernit plagiari.

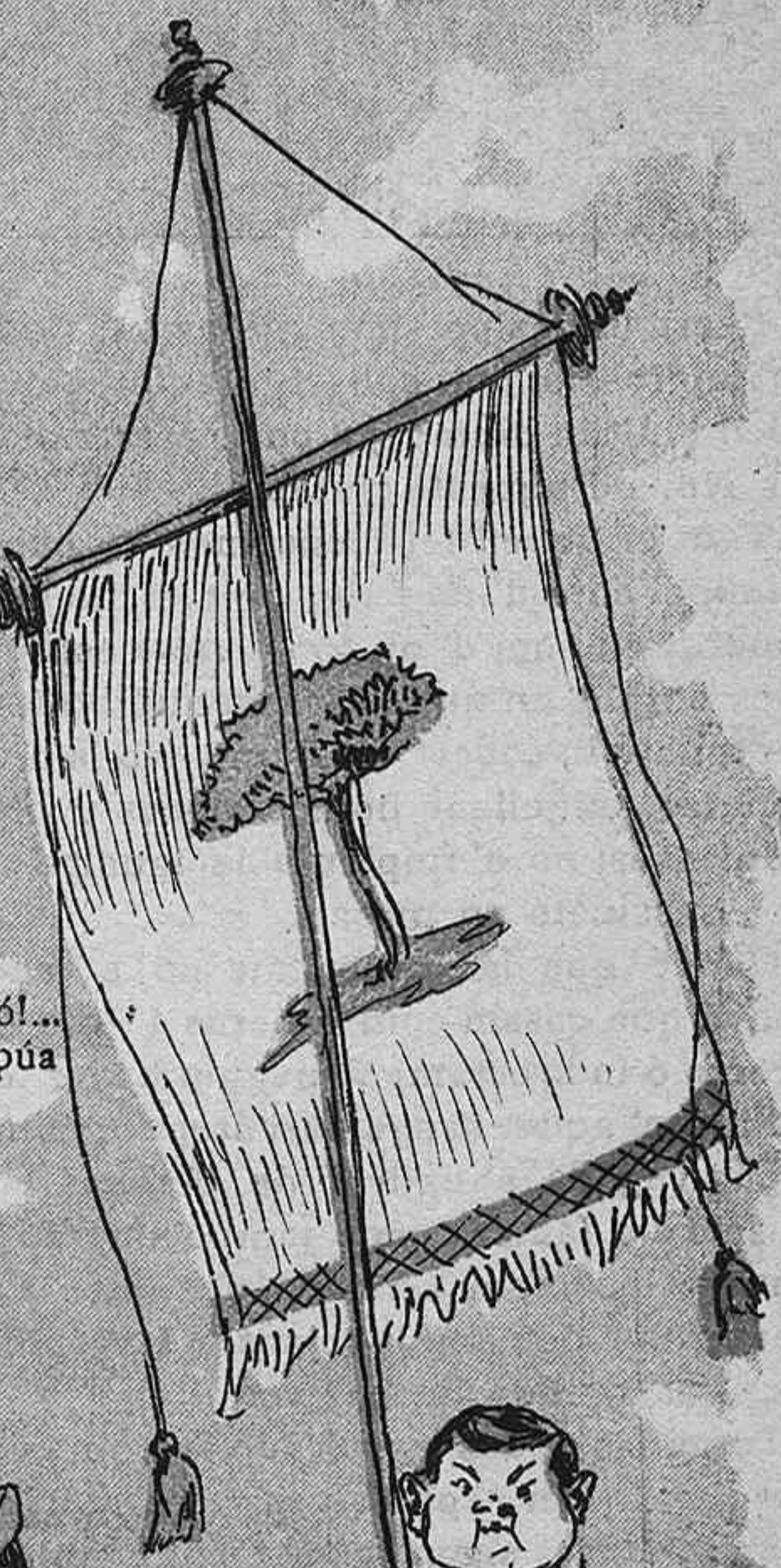
Efectivament: es l' *Y-era-bó* de la literatura catalana.

UN CÓMIC RETIRAT

VÍCTIMAS PROFESSIONALS

— ¡Recristo quina caló!...
¡Fins 'm temo que traspúa
la carota de cartró!

— Pe 'ls capritxos del meu amo
súho la gota mortal...
¡Aixís 's reventi 'l gremi...
y la bandera gremial!

— ¡No puch dir faba!... Y tot per ella... ¡per
¡Si ara 'm vegés tant arronsat'.. A n' aquest infelís, ab la excussa dei
Santíssim... ¡li están fent la *santíssima*!

— Macatxo ab mossén Baldiri.
¡M' ha carregat de debó!...
Si vé un' altra professó
¡mes m' estimo portá ciri!

Escribim las presents ratllas baix la horrenda impressió del cobart atentat que tingué lloch l' últim diumenje, en lo carrer dels Cambis Nous d' aquesta ciutat.

Tant si aquell fet monstruós es obra d' un criminal com d' un boig; tant si ha sigut engendrat en nom d' un *terrorisme* estúpit, com si es obra d' un utopista desequilibrat, resulta per igual vil, cobart é infame. No 's nivella la societat aniquilant homes, donas y criaturas indefensas; no s' implanta la igualtat social, ab assassinats en massa.

Convé que las autoritats no s' adormin. Convé que cassin com á fieras á tots 'ls que directa ó indirectament puguin haver contribuït á n' aquet sanguinari atentat; convé que d' una vegada s' extirpi de demunt la terra, no sols als fautors, sino també als que 'ls defensen y disculpin. La sanch de tantas víctimas innocentas demana venjansa. La opinió pública exasperada ho exigeix.

Totas las midas y precaucions que vagin á n' aquet fi, per repressivas y dictatorials que sigan, mentres sigan justas, serán aplaudidas per LA TOMASA que uneix la seva enérgica protesta á la que devant de tan horrible crim, ha aixecat la premsa de tots colors.

¡Descansin en pau las pobras víctimas!

¡Guerra á mort als assessins!

✱

Decididament *aixó* dels toreros es una gran cosa. La guerra de Cuba, lo génit de 'n Weyler, lo desafio dels dos generals y demés assumptos palpitants, passen á la categoria de *romansos*. Aquí no hi ha mes que 'n *Guerrita*, en *Reverte* y... companyia.

No fa quinze dias encare, que tot consistia en saber si en *Guerrita* toreraria ó no, á n' aquesta ó á l' altra plassa. Ara tota l' ansietat del públich está reconcentrada en la ferida de 'n *Reverte*. La friolera de deu mil *personas* (?) 's diu que van visitar al ferit lo dia de la *cogida*.

En cambi un periódich feya notar que á un pobre manobre, que va caure de la bastida, ningú va anarlo á veure... ¡ni las autoritats!...

¡Fort! ¡perque no 's feya torero!

✱

Durant lo mes de Maig, las rentas d' Aduanas de la Peninsula han tingut una puja de mes de mitj milló de pesetas.

En cambi, 'ls gastos (apart dels de la guerra) han suferit un *petit* augment de vintidós millóns.

Ja veuen per la comparació d' aquestas dugas cantitats, que la *cosa* marxa. ¡Ja ho crech!... ¡Marxa cap al Hospici!

Y en probas de que aném bé hem pensat, vendre la Patria y anar á viure, á llogué.

✱

Lo célebre electricista Edison, ha tingut la curiositat d' averiguar quant tarda un telegrama en dar la volta al mon.

Desde casa seva, s' ha dirigit un despaig telegráfic á si propi y l' ha transmés cap á Llevant. Lo telegrama ha corregut tots 'ls paissos civilisats y atravesant fils y cables, ha tornat al seu amo per Ponent. Lo temps empleat ha sigut de cinquanta minuts, y la humorada li ha costat á l' Edison passo de setcents duros.

Adverteixin per xó, que 'l telegrama no ha passat per cap fil espanyol. De la Peninsula ibérica, sols ha tocat á Gibraltar, que perteneix als inglesos.

D' aixó n' ha tingut sort, perque si s' hagués refiat dels telégrafos d' Espanya, encare á horas d' ara esperaria la resposta. ¡Mes que segur!

✱

¡Nada! Sembla qu' havém entrat en la lluna dels desafios. Per un cantó, dos generals ab mando 's volen trencar la crisma y sembla qu' á la fi se la trencarán.

Per l' altre, dos *caloyos* de caballeria, que sense tantas formalitats, tiran má del *xarrasco* y se la trencan de vritat, en las immediacions de la Vila y Cort.

Després, tota una colla de diputats-*bugaderas* que per un tres y no res, desseguida son als insults, dels insults á las bastonadas, de las bastonadas á las tarjetas y de las tarjetas... ¡al restaurant!

De manera que un home ja no sab qué fer, sempre ab la por al cos y sempre rumiant ab qui 's desafiará primer.

Jo per la meva part, ja estich aprenent lo sabre, per lo que pugui venir. Si no 'm serveix per matar á ningú, lo utilizaré per demanar la pesseta, lo dia que 'l periodisme vagi de *capa caida*. ¡Que ja hi va prou!

✱

No recordo qui va ser 'l que va dir qu' Espanya era 'l país dels *vice-versas*. La frasse está bé, no hi ha dupte; pero al punt á que han arribat las cosas, trobo qu' estaria millor, dir qu' Espanya es 'l país de las falsificacions.

Aquí 's falsifica tot. 'Ls aliments, las eleccions, 'l vi l' aygua y la moneda. Dels papers de Banch ja no cal parlarne; puig falsificats ó no, tothom se 'ls mira ab desconfiansa, perque hasta sent bons, serán falsos lo dia menos pensat, ó siga aquell en que 'l Banch d' Espanya se 'n vagi de *trómpis*...

Darrerament s' han descubert falsificacions ¿de qué dirán?... De bitllets del tranvia, que valen deu céntims. ¡Ja veuen si está abandonada la *industria*!

Però 'l *colmo* de la falsificació s' ha vist fa poch en una iglesia de Madrit. ¡S' han trobat papeletas de comunió falsas!... ¡Ja ho veuen! fins papeletas de comunió, que no valen cap quarto.

D' aixó á falsificar l' ayre que respirém no hi va mes que un pás; pero no s' espantin, tot vindrá pe 'ls seus passos contats.

Y allavors podrém dir ab lo de la sarsuela, que:

*Es una delicia
el ser español.*

✱

¡'ls pares de la patria están molt de brometa!

Qui ho dupti, no té mes que llegir la ressenya d' una de las últimas sessions del Senat.

Demana la paraula lo senador Comte de Canga-Argüelles (que per cert es molt de la crosta de baix).

Lo president, temerós de que parli del assumpto Martínez Campos-Borrero, s' hi pensa avants de concedirli.

Lo comte insisteix:—*¡Pido la palabra!*

Lo president:—*¿Para qué?*

'L comte respón:—*¡Para que me la niegue su señoría!*

Y s' assenta tan tranquil, entre las riallas dels demás senadors.

De la feta, 'l senyor comte diuhen qu' ha sigut nombrat *graciós* de la companyia del Teatro del Senat.

Dimecres de la setmana passada, va haverhi gran sara-gata á Vallvidrera.

Va caure sobre aquellas fondas, la benedicció de Deu, en forma de alegre colla d' excursionistas que animaren lo pintoresch poblat, ab son bon humor.

Además van celebrar un tiberi que ja, ja!... *¡Nada* menos que cada cubert diu que valia deu duros, y ab cinquanta pessetonas per barba, s' ha de convenir en que de *xerinola* se 'n pot fer molta!

¿Qui eran 'ls expléndits personatjes que van portar la animació al pintoresch poblat?...

No 'ls ho puch dir porque... no ho sé.

No mes sé qu' un dels fondistas exclamava fregantse las mans ab gust:

—*¡Tira peixet! ¡Ja hi firmaría jo ab que d' exámens al escorxadador de Barcelona, se 'n fessin cada quinze dias!*—

En lo Jardí Espanyol s' efectuá dimars passat una funció, destinantse 'ls productes integros á benefici de las victimas del horrorós atentat del carrer dels Cambis.

¿De qui haurá sortit tan humanitari acort y acertat pensament?

Aposta vá á que no es del *cèlebre* autor dels monólechs!

En aquell cap, no hi caben tan bonas pensadas...

De tots modos, si las victimas s' han de refiar de lo que produheixi aquet benefici, ja están ben frescas...

¡Hi ha tantas simpatias en aquella casa!

Fa alguns días qu' está visible en lo saló de descans del teatro Principal, lo marvellós aparato, titulat: *Kineto-graphie*, ó sia la fotografia animada, que si bé no ha lograt encare un notable grau de perfecció, es molt digne de ser visitada.

Pera dissapte próxim, dia 13 del corrent, anuncia don Rafel Massot, director de la companyia qu' actúa en lo teatro de la Societat Coppelia (Abaixadors, 10, pral.), una escullida funció á benefici seu, composta del drama del Sr. Guimerá *María Rosa*; l' estreno d' un apropósit dramátich escrit en obsequi al beneficiat, per lo Sr. V. Badias Puyal, titulat: *Códich d' honor*; y además lo tenor senyor Navarro, per deferencia al Sr. Massot, cantarà la romansa de la ópera *L' Africana*; acabant tan extraordinaria funció ab *ball de societat*.

Ab tan escullit *menú* no faltarà concurrencia.

En los exámens verificats en las Escuelas Municipals la setmana passada, contra la costúm establerta en anys an-

teriors de regalar juguets fets per industrials del país, se regalaren llibres fets per algún impresor de Italia—que, dit sia de pas—estavan carregats d' errors gramaticals.

¿Que potser los nostres industrials ja no volen fiar al Ajuntament, ab motiu de que 'ls costa molt lo cobrar?

Serán malas volensas, porque la caixa deu estar molt florida, ja que 's projecta regalar un crucero á la Nació.

Ay! ¡Quin fart de riure!

✱

La manifestació de dol portada á cap per la ciutat de Barcelona ab motiu de l' enterro de las victimas del carrer de Cambis Nous, fou imponentíssima.

La emoció embargava 'ls cors dels nobles ciutadans y la mes fonda tristesa 's retratava en los seus rostres.

Las senyeras ploravan, pensant tal vegada, en lo desconsol de las pobres mares, qu' havian perdut los seus filllets d' una manera tan criminal y bárbara, y 'ls homes se descubrian, apesarat, devant dels cadavres.

La ciutat ofería l' aspecte d' un gran cementiri en lo Día de Morts.

La manifestació de dimars, composta de totas las classes de la societat, sigué una enérgica protesta contra l' horrible atentat del dia 7 dels corrents.

¿Y qui sab si, mentres per tot arreu regnava lo desconsol y la tristesa, l' autor de tants assassinats contemplava satisfet l' enterro de las sevas victimas?...

CORRESPONDENCIA

(Tancada 'l dia 7 d' aquet mes)

1. Sanch de Cargol: No 'l puch servir.—2. Lluís Jové: No 's tracta de faltas d' ortografia, sino de que las poesias enviadas anteriormente y las que tinch á la vista están mal versificadas.—3. Joseph Baguña: No m' agradan prou.—4. Cavieritu: Id.—5. R. Ladeloba: Está bé.—6. Rafel Rodós: No serveix.—7. Baltasar Sabaté: Id.—8. Gonnella Poétich: Id.—9. Andreuhet dels Conills: Anirá.—10. J. O. Aguiló: L' últim geroglífich y 'l fanal numér ch.—11. Lluquet: «A una dona».—12. J. M.ª Pinós: Aceptat.—13. Jabosella: Publicarém la tarjeta.—14. E. Torrent Costa: Está bé.—15. Camilo Vives: Es dolenta.—16. Pepet Vinyals: Anirá 'l ters de sílabas.—17. B. Montagut: No m' agradan.—18. Felions Petit: No van prou bé.—19. Rafel Rutllant: Está bé.—20. Fidel Delfí: Publicarém la xarada.—21. J. Vidal Isart: No va.—22. Petit Burlat: Massa verts.—23. Rafel Homedes: Anirá la Baldufa.—24. T. Bernardo: Tot.—25. E. R. Apa Buenas: Id.—26. Joseph Arallab: No serveix.—27. Un guitarrista vidrerench: Publicarém lo primer geroglífich.—28. A. C. S.: Encare no 'm satisfán prou, pero no 's desanimi, que altres ho fan pitjor.

NOTA.—Tot lo que se 'ns envía franquejat ab sellos de 15 céntims no 's llegeix, y per lo tant, no s' insertará. Desitjém que nostres apreciats colaboradors, no enriqueixin al ram de Correus; lo que s' envía per 'la premsa ha de anar ab un sello de quart de céntim y ab las puntas del sobre talladas, anotant que aquet con é «Originals pera impremta»

LA TOMASA

PERIÓDIC H FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre.. . . .	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 »
Extranger, id.	2'50 »
Número corrent.	0'10 »

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigirse á l' Administració y Redacció del periódich

LITOGRAFÍA BARCELONESA
6, Sant Ramón, 6.—BARCELONA

LA PROFESSÓ GUBANA

Espanya y 'i tto Sam, fan 'ls jegants. En Maceo y en Gomez, son 'ls nanos.
(Nota —Aquesta professó... va per dintre).

SECCIO DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

La Quatre-tres-dos está tan total de 'n Francisquet, que 's tocará del bolet si prompte no 's pot casá.

Hu-quatre un matí d' estiu lo jorn que coneixé 's van, y d' aquell dia en avant que s' han aymat tothom diu.

Jo no sé si es veritat l' últim que acabo de dir; pró sí, que ahir vaig sentir dir, que 's casarán aviat.

Per dot, segons tinch entés, li quinta-quarta sa mare quatre cents duros, y encare algunas cosetas més.

GIL BAREBATXER.

TARJETA

M. MARIANO PIRRETA

CARDONA

Formar ab las anteriors lletas, degudament combinadas, lo títul de una sarsuela y 'ls apellidos de sos autors.

R. T. T.

TERS DE SÍLABAS

.
.
.

Sustituir los punts ab lletas de manera que llegits vertical y horizontalment, digui: 1.ª ratlla: Poble catalá; 2.ª: Prenda de vestir; 3.ª: Un dimoni.

RAMÓN TORRES.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5.—Nom de dona.
- 3 2 5 4.—Instrument.
- 5 4 3.—Moneda.
- 1 2.—Arbre.
- 3.—Consonant.
- 1 4.—Aliment.
- 4 3 3.—Vegetal.
- 1 4 3 4.—Eyna de forné.
- 3 3 2 5 2.—Flor.

RAFAEL HOMEDES.

ENDEVINALI A

Tinch mare y no m' ha parit, tinch panxa y no 'm cal menjar, y veyas, tinch esperit y no puch ser militar; ab tot lo que aquí t' he dit, ves si 'm pots endevinar.

O. PINO DE PREMIÀ.

GEROGLIFICH

X
III: 'L.
DLI
D. I

PEPET PANXETA.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 405

- Xarada.—Ca—de—na.
- Anagrama.—Marti—Triam—Marit—Timar—Mitra—Mirat—Rimzi—Tiram
- Logogrifo numérich.—Alcover.
- Trenca-caps.—Miquel—Pau—Pelegri—Antón—Cecilio—Sans—Mula.
- Geroglifich.—Per mobles, los ebanistas.